

Leven op een bewegende grens De Vlaamse Kust in een historisch- geografisch perspectief

26 november 2009

10 jaar VLIZ

Thermae Palace Hotel Oostende

Landschap van polder en
duinen

The diagram consists of three ovals. The top oval is green and contains the text 'Landschap van polder en duinen'. The bottom-left oval is red and contains the text 'Actoren Graven van Vlaanderen'. The bottom-right oval is yellow and contains the text 'Politiek-economische toestand'. A black triangle is positioned between the green oval and the red oval, with its top vertex pointing towards the green oval and its bottom vertex pointing towards the red oval.

Actoren
Graven van
Vlaanderen

Politiek-economische
toestand

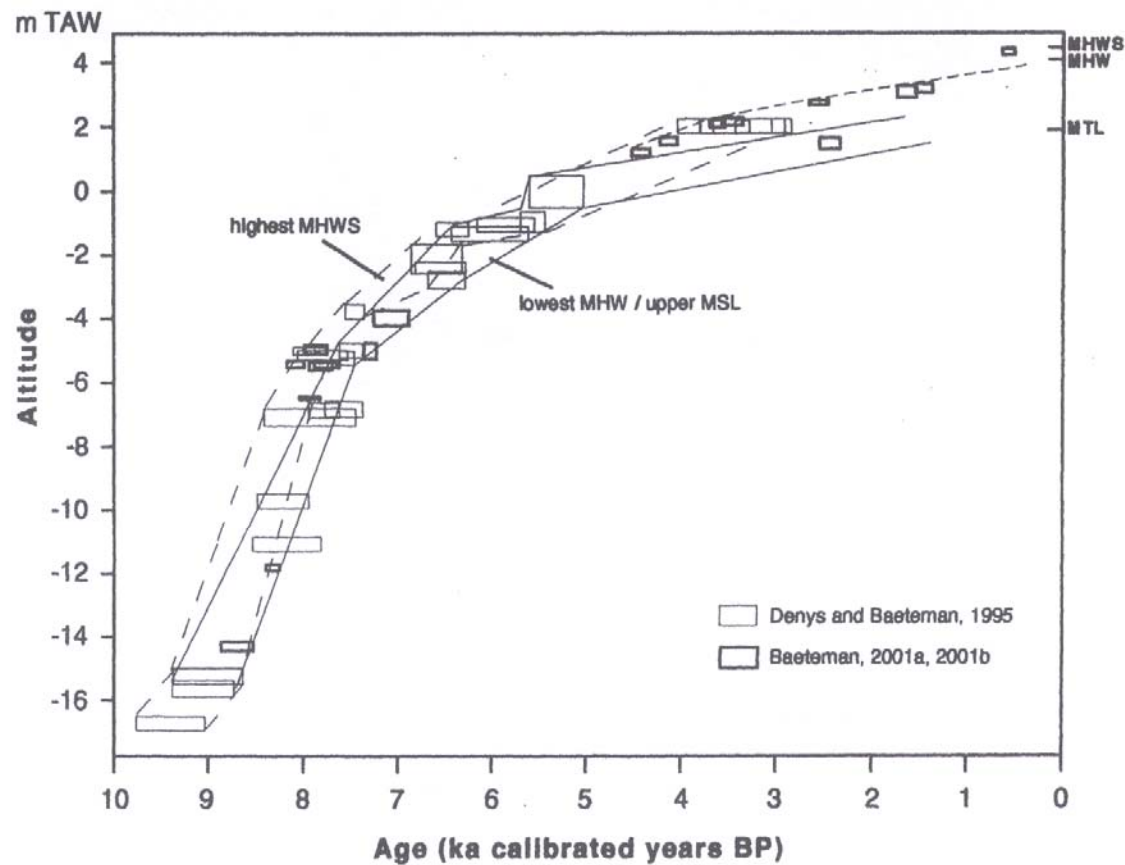
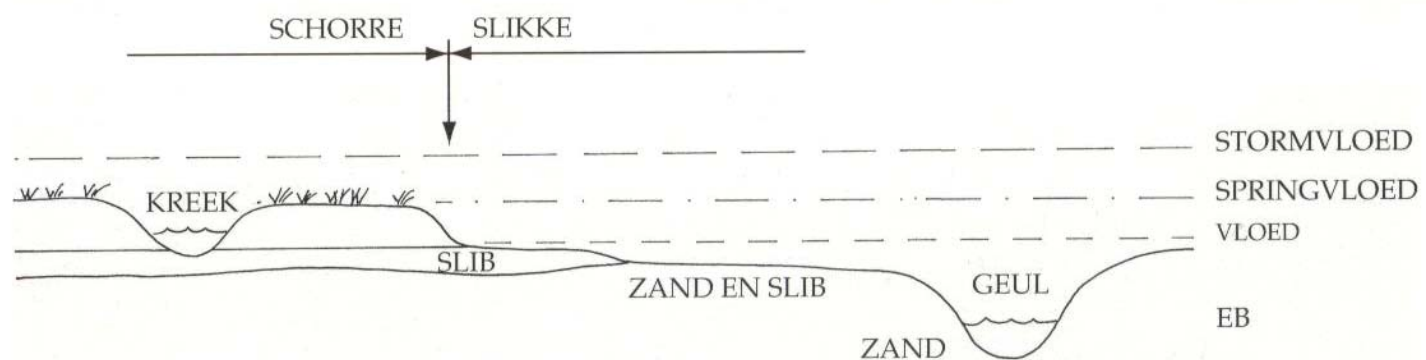
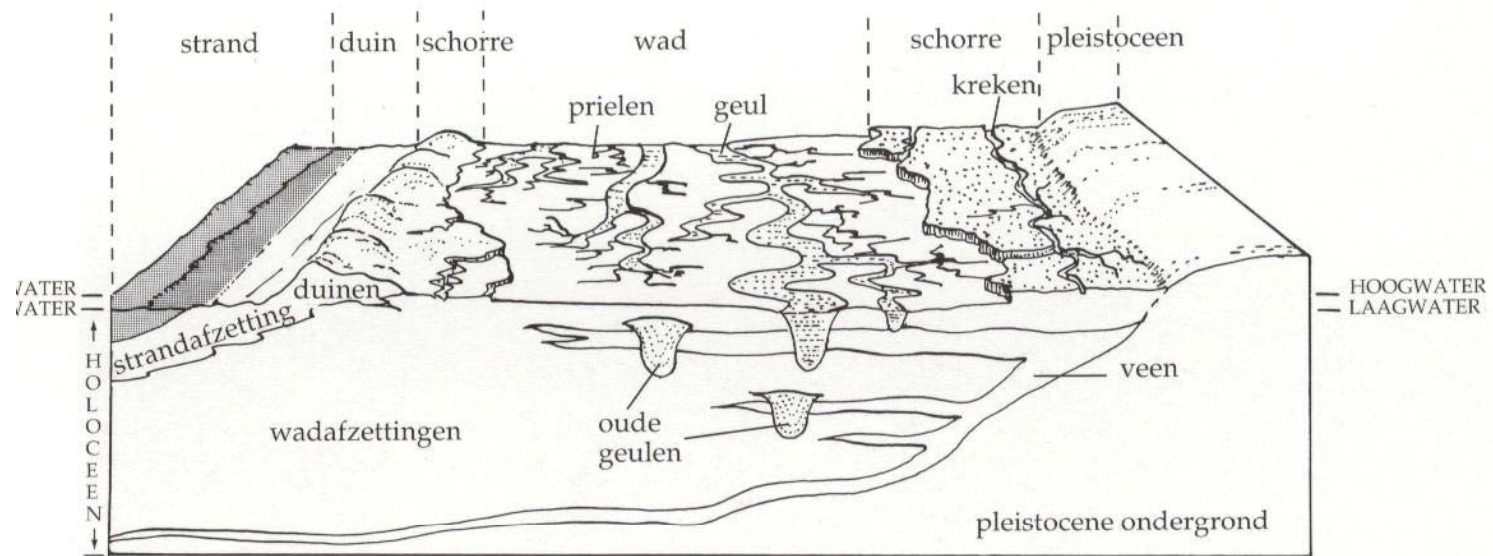
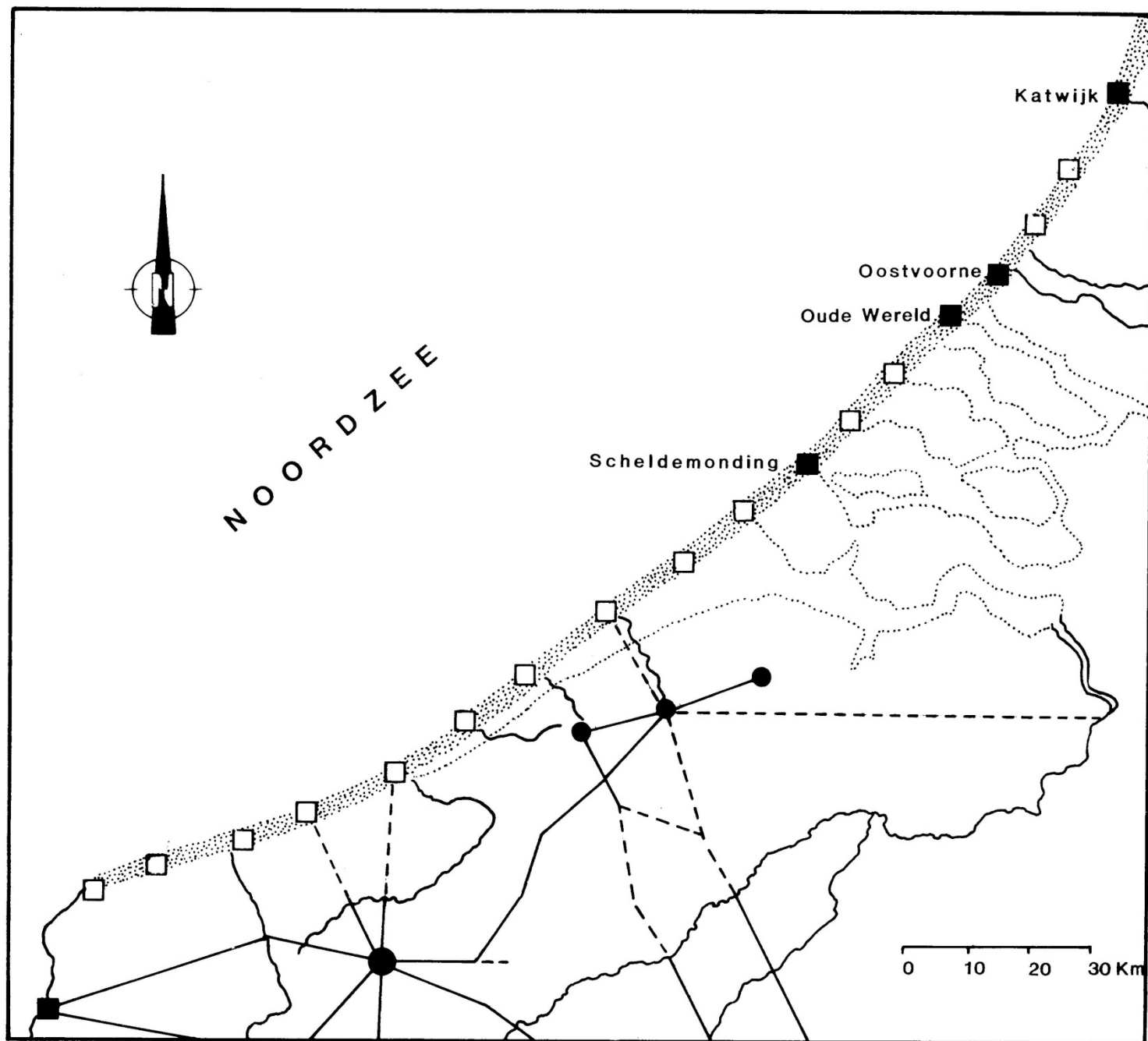
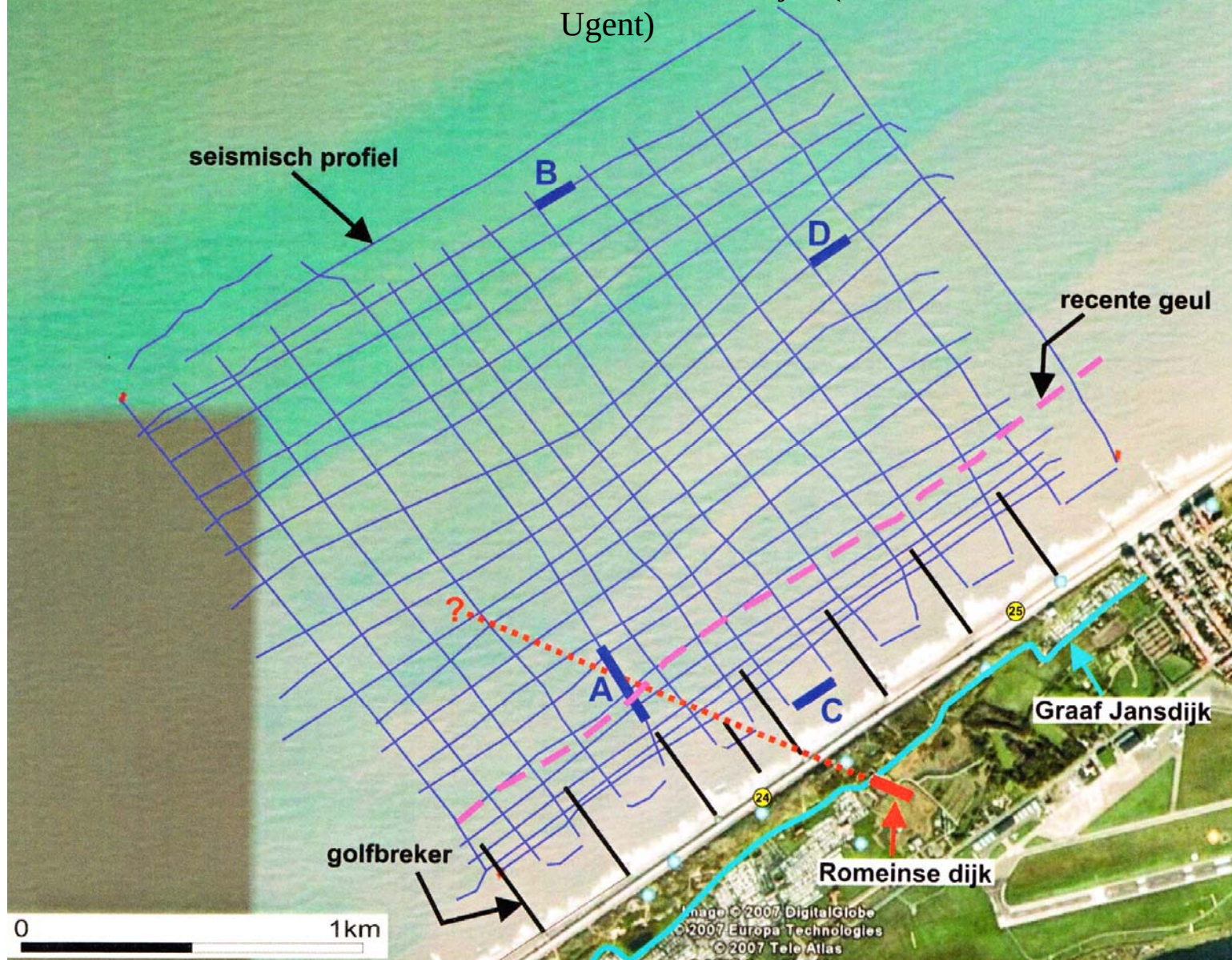

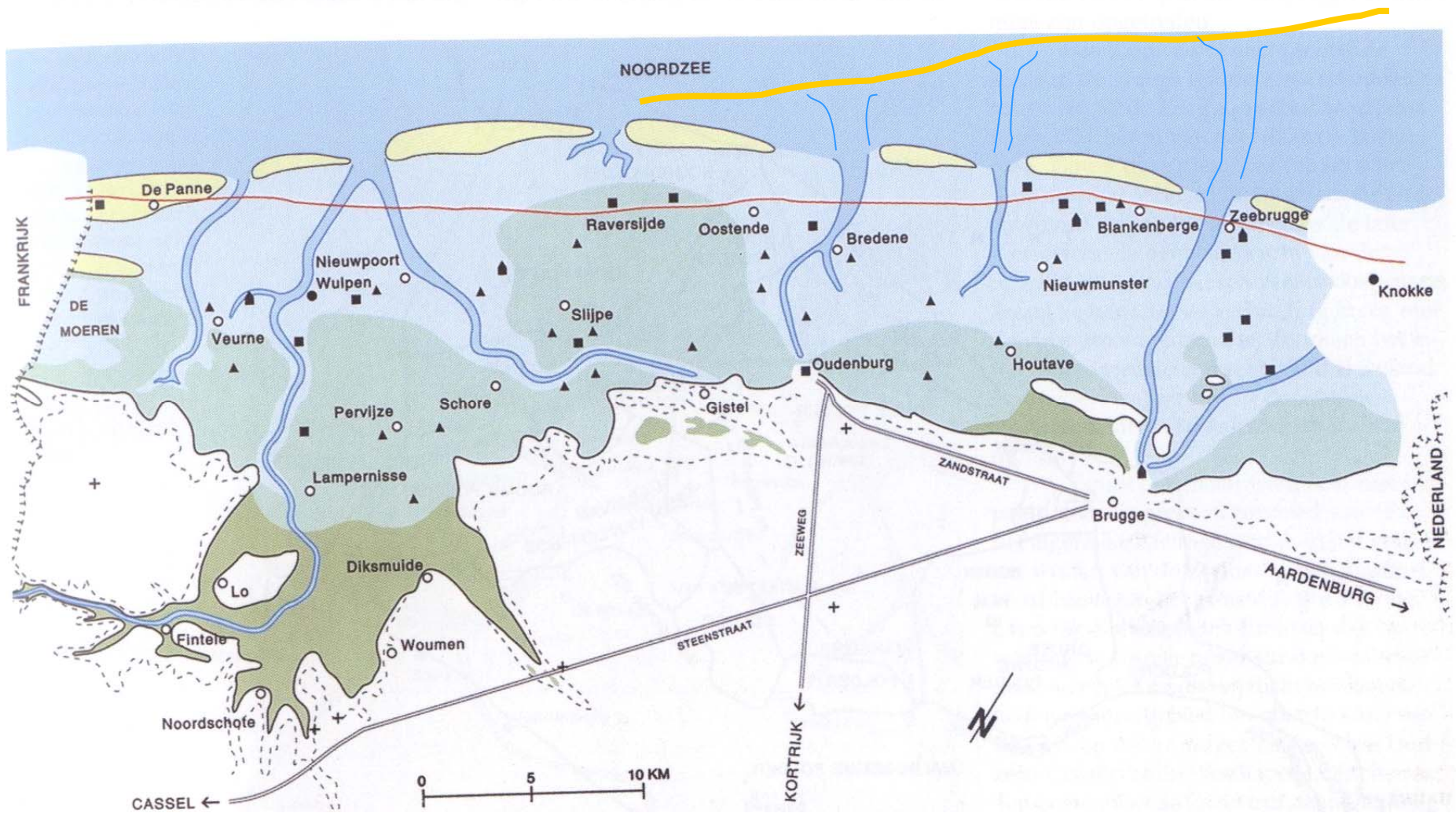
Figure 7. Relative sea-level curve for the study area (from Denys and Baeteman, 1995 completed with data from Baeteman 2001a, 2001b). The 2 sigma standard deviations were used in constructing the error boxes. MHWS: mean high water spring tide, MSL: mean sea level, MTL: mean tide level.

Seismisch onderzoek voor de kust van Walraversijde (T.Missiaen, RCMG, Ugent)

MAAR DAT IS AL HELEMAAL NIET MEER NODIG, WANT OP DE
MAAT VAN WOESTE KRIJGSLIEDEREN

ZETTEN DE NOORMANNEN VOET OP

Vlaamse
bodem

IK HEB ULIIIEEF,
MIJN VAAADERLAND

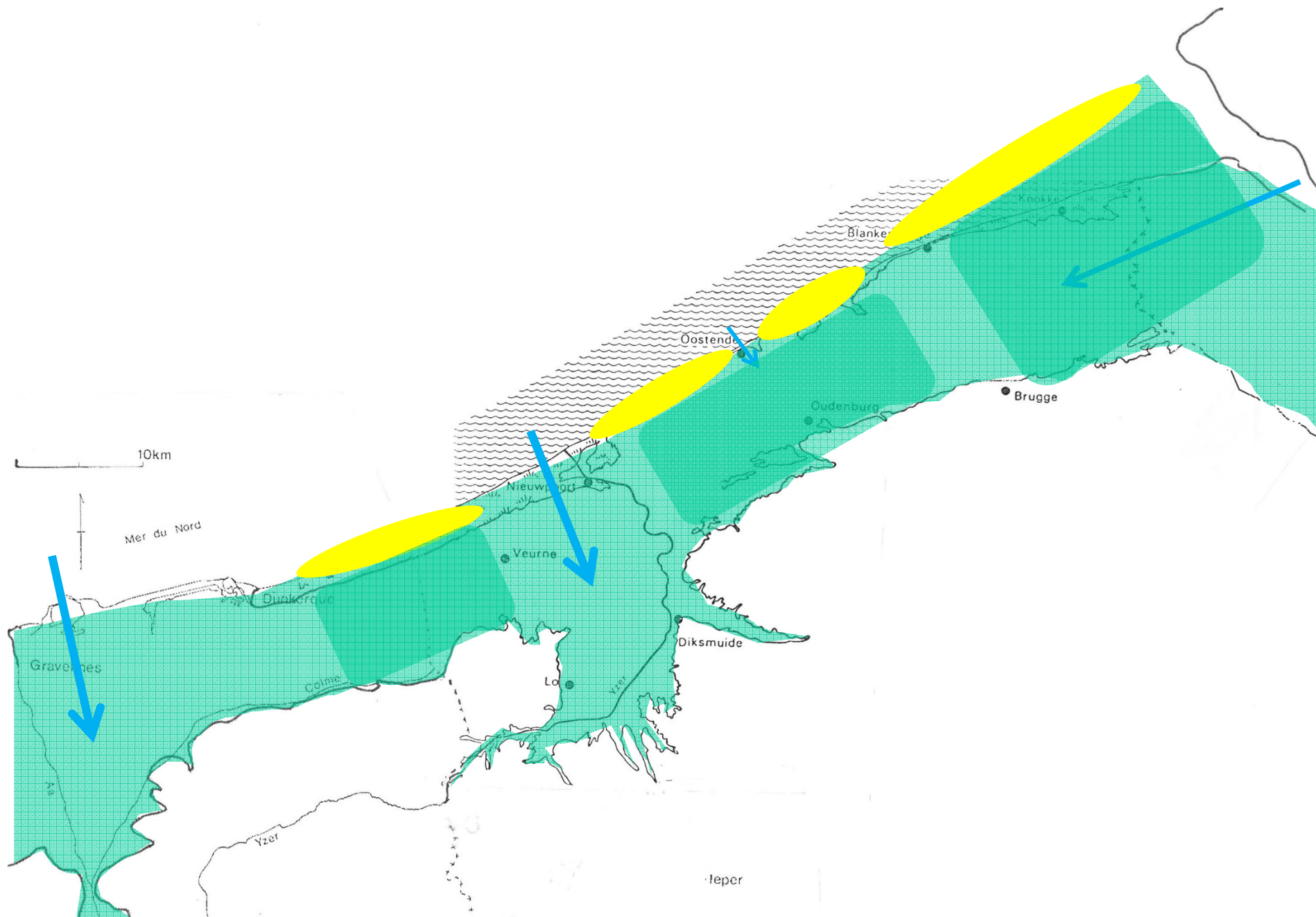
DE INVALLEN VAN DE VIRINGEN

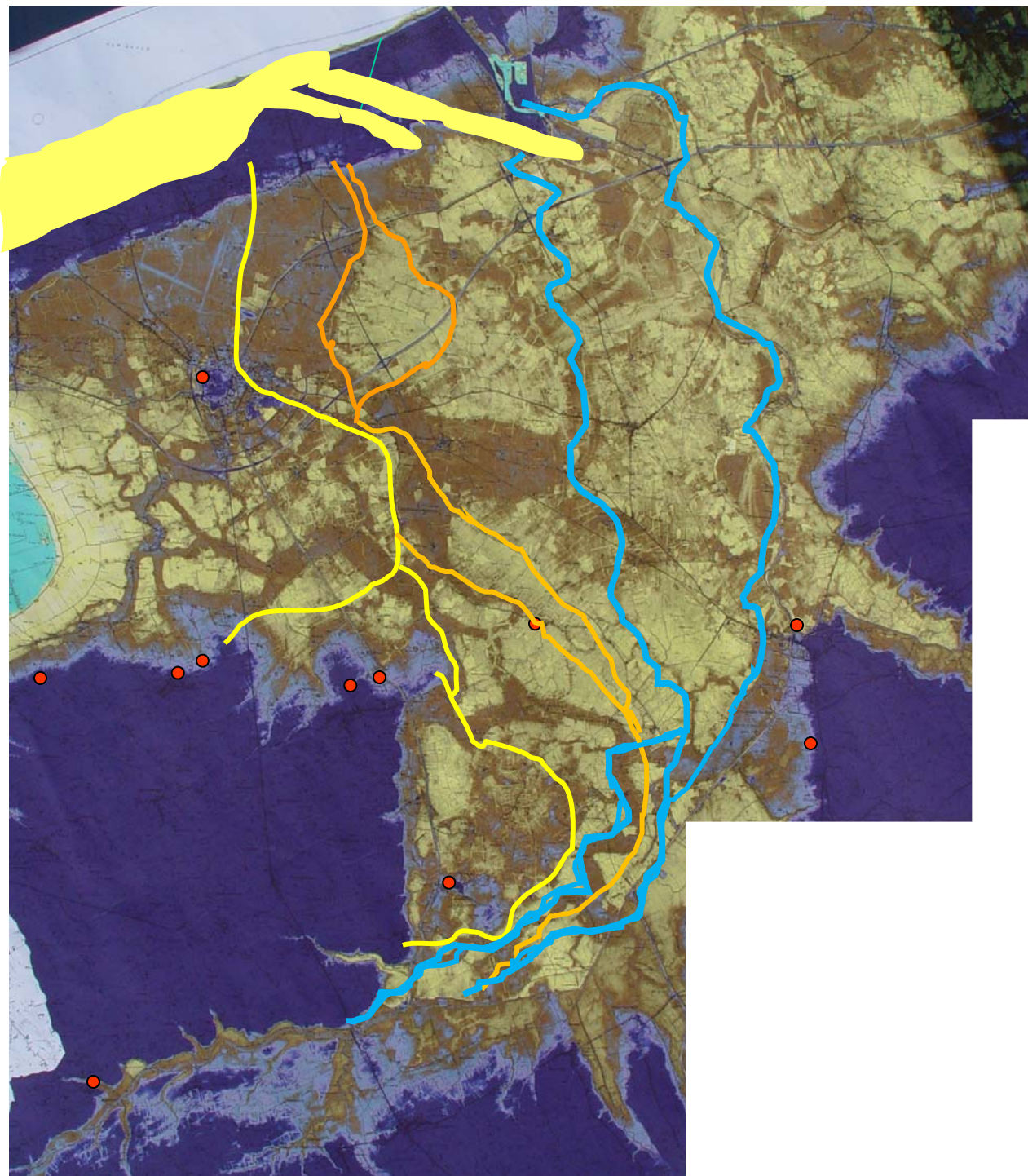
- Raids tussen 810 en 864
- Raids tussen 879 en 892
- GENT Vikingenkamp
- Frankische tegenaanval
- Plaatselijke weerstand
- Versterkte plaatsen (castella)
- Harald of Rorik = Tijdelijke Vikingheerschappij
- Vindeling van het Rijk van Karel de Grote bij het verdrag van Verdun

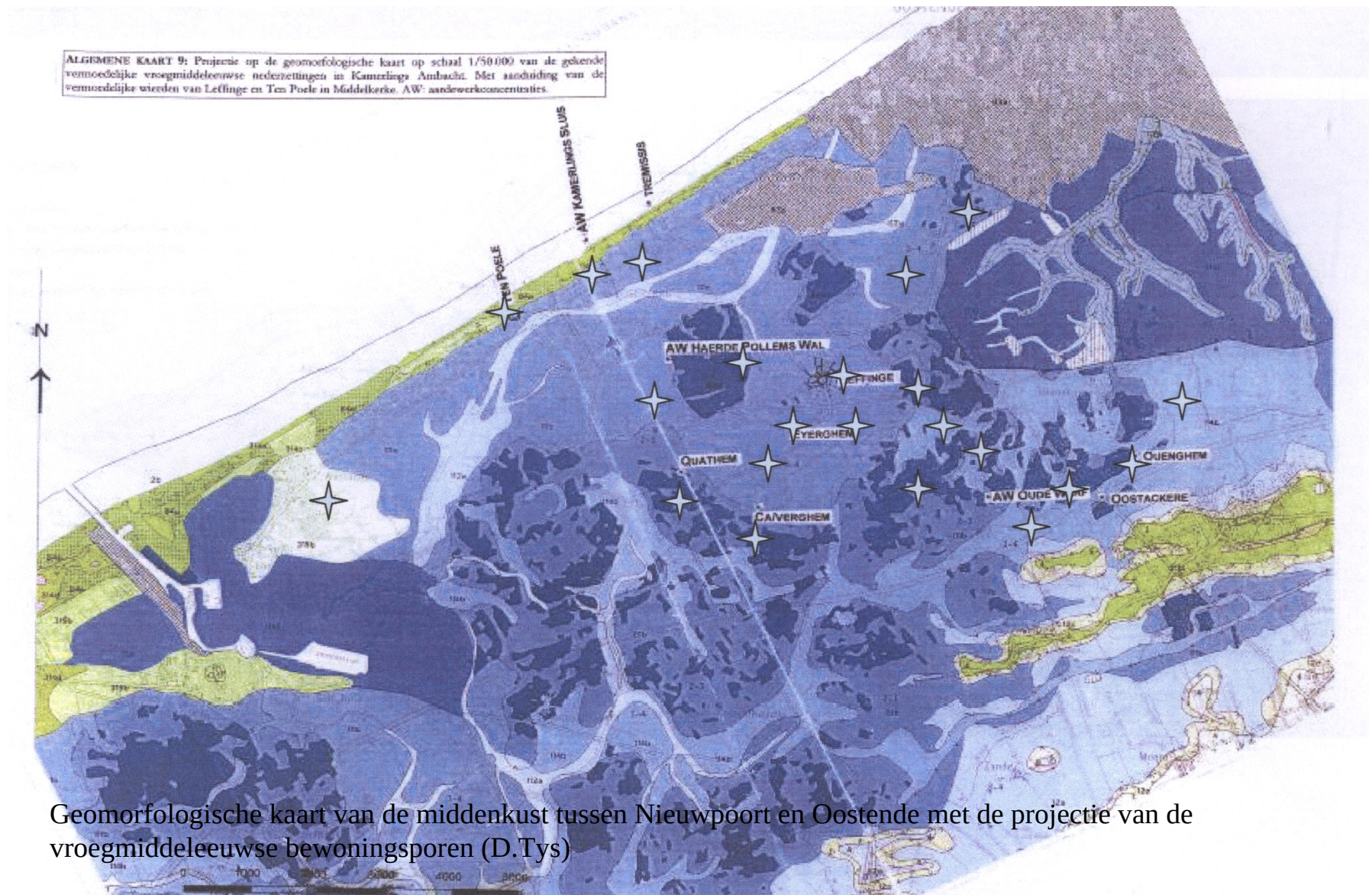
VI

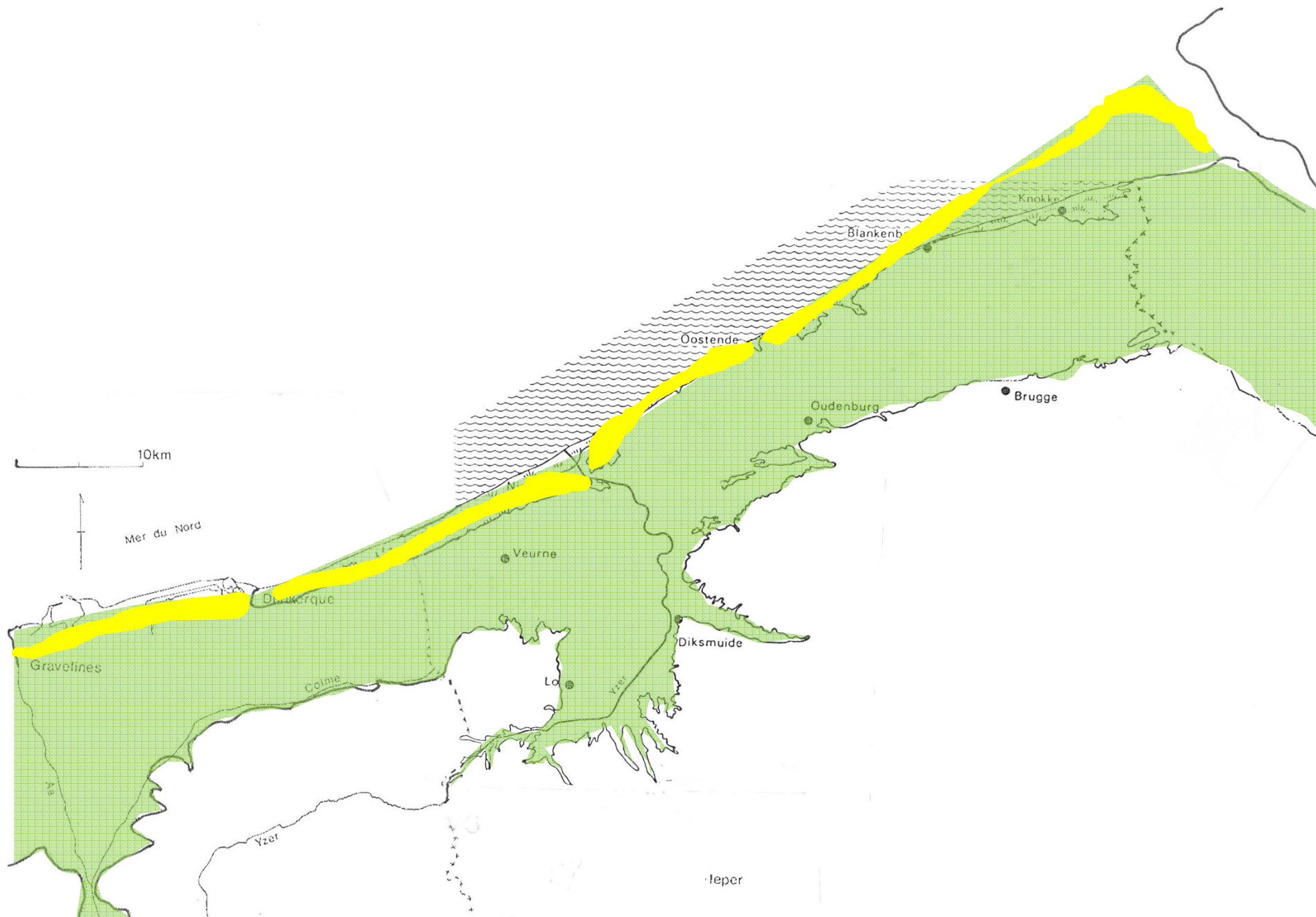

- - Graven Boudewijn II (879-918) en Arnulf I (918-968)
- - creatie graafschap Vlaanderen
- - systematische ontginning van nog vrije schorre en duinengordel als economische machtsbasis
- - door duinen beveiligde gebieden vroeger ingenomen.
- - 10de—mid.13de eeuw: grote ontginningsbeweging
- - toenemend belang van internationale handel, visserij en de veenwinning

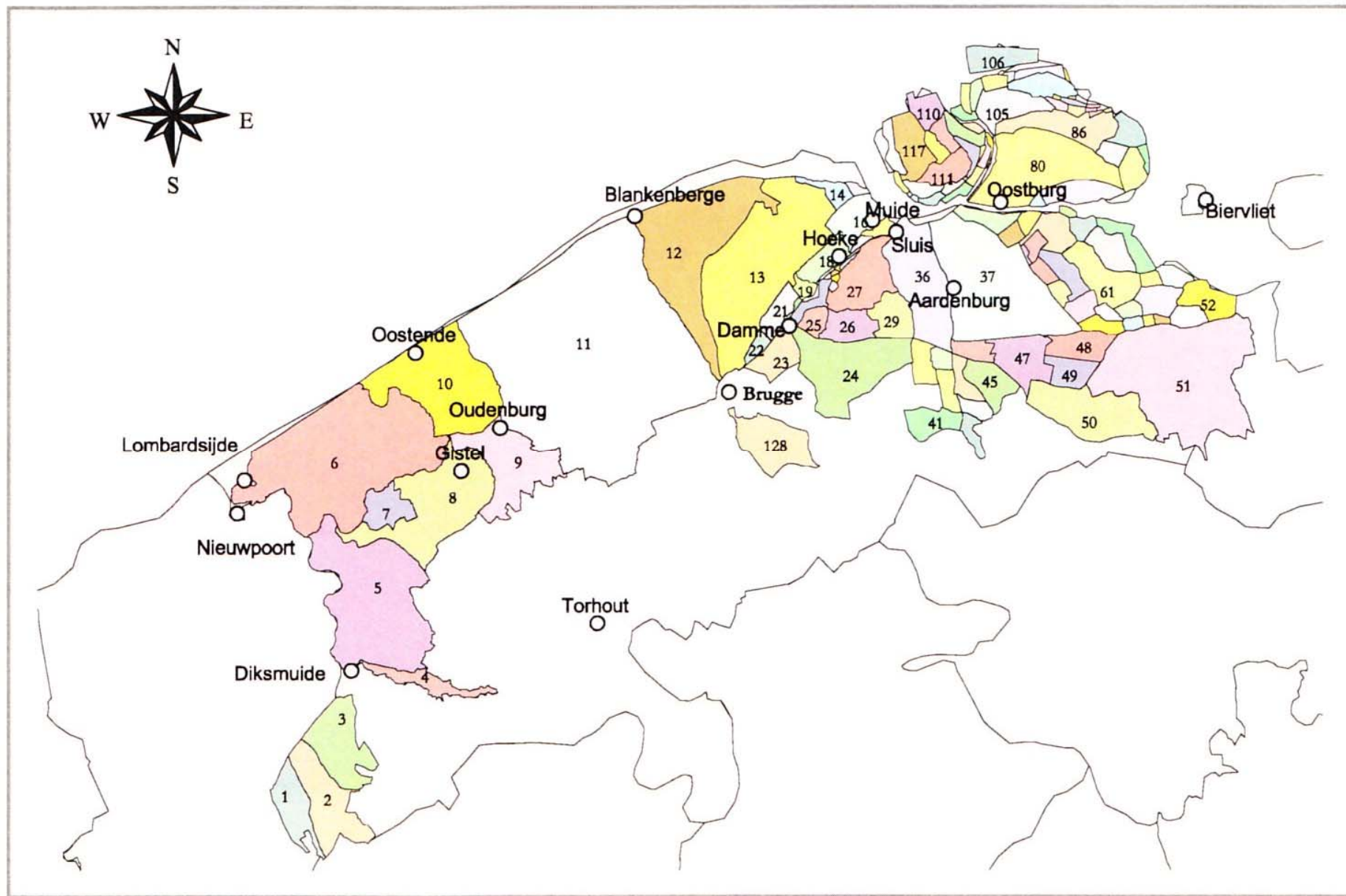

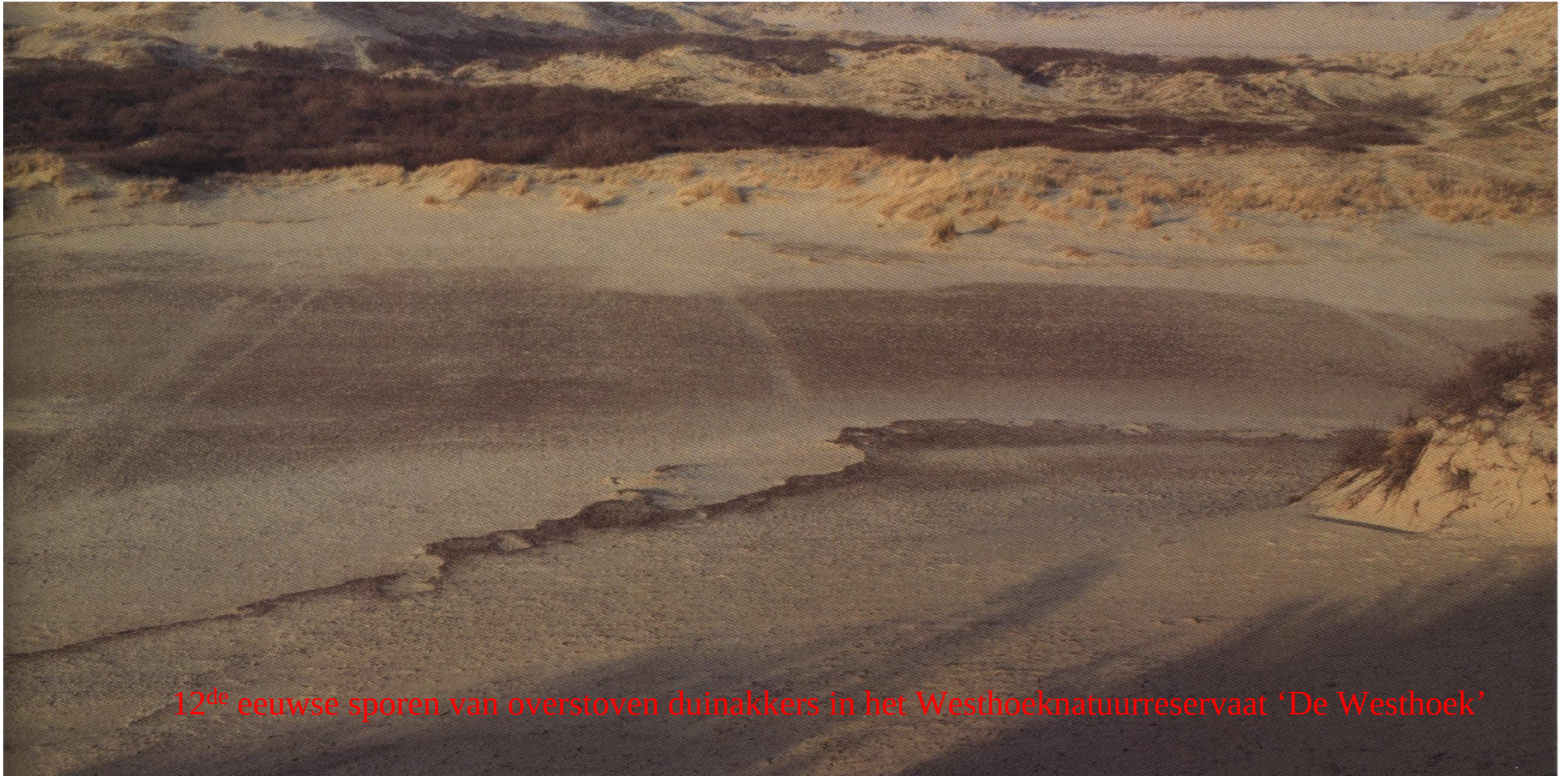

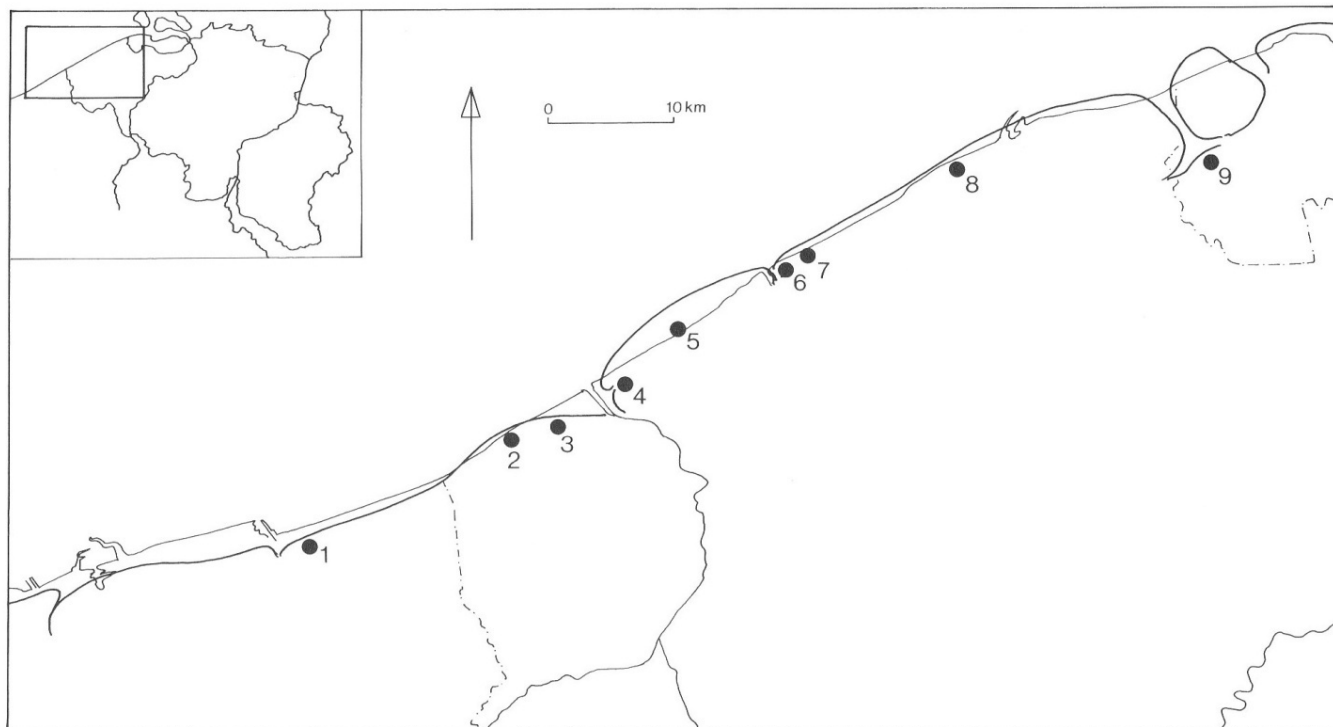

- 12de – 13de eeuw: 37 vissersnederzettingen langs de toenmalige Vlaamse kust van Noord-Frankrijk tot Zeeland
- Wissant, Dijkland, Sangatte, Hildernisse, Calais, Peternesse, Coulogne, Marck, Oye, Sint-Folkwin, **Gravelines**, Loon, Mardyck, Synthe, **Duinkerke**, Hyte, Tetegem, Zuidcote, Ghyvelde, Koksijde, Nieuwe Yde, **Nieuwpoort**, Lombardsijde, Walraversijde, **Oostende**, Blutsijde, Wenduine, Tarrendijke, Scarphout/**Blankenberge**, Wayn, Heist, Muide, Slepeldamme, Koksijde bij Sluis, **Waterduinen**, Hugevliet, Lapscheure, Biervliet...

12de eeuwse sporen van overstoven duinakkers in het Westhoeknatuurreervaat 'De Westhoek'

De vissersnederzettingen met yde-haven langs de Vlaamse Kust in de tweede helft 13de - eerste helft 14de eeuw.

A. Huidige kustlijn.

B. Reconstructie kustlijn in de 13de eeuw.

C. Vissersnederzetting

1. Yde bij Duinkerken.

2. Koksijde.

3. Nieuwe Yde.

4. Lombardsijde.

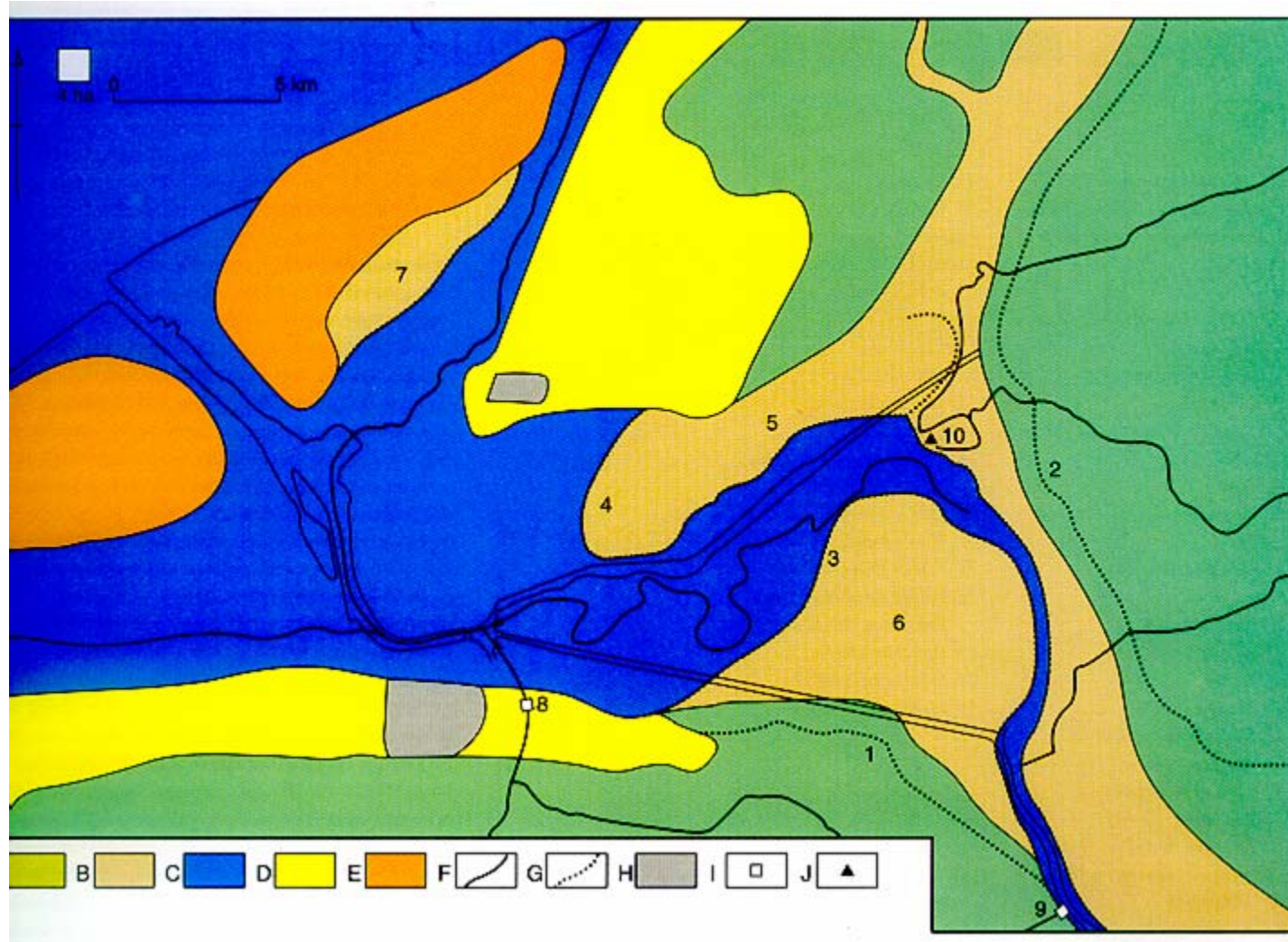
5. Walraversijde.

6. Bludsyde (?).

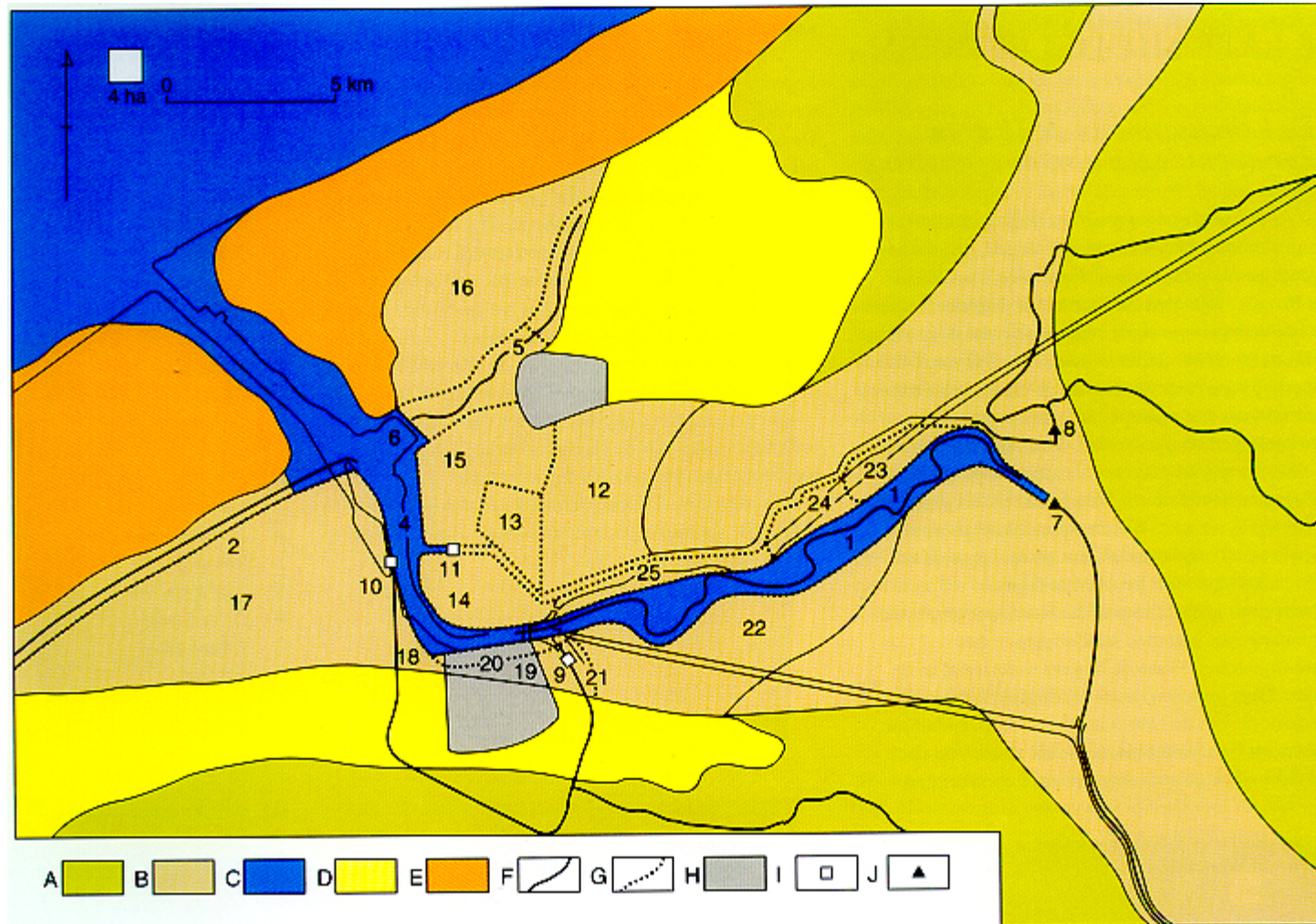
7. Yde bij Wenduine.

8. Scarphout.

9. Koksijde bij Sluis.

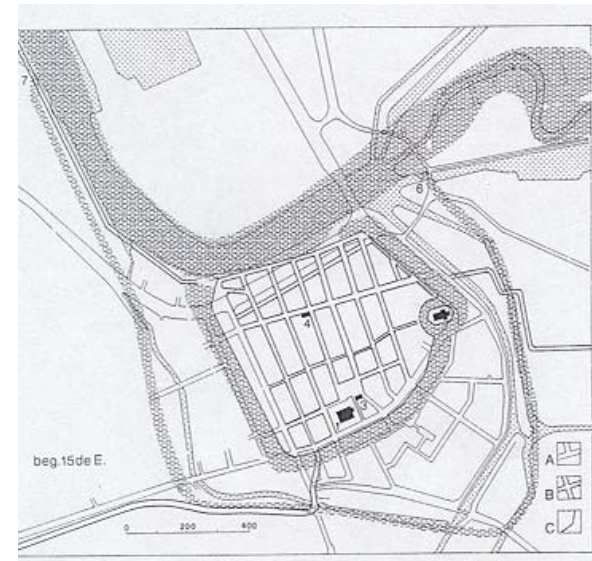
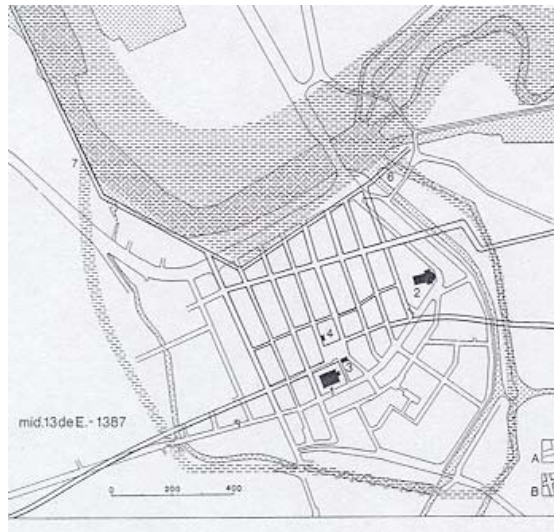
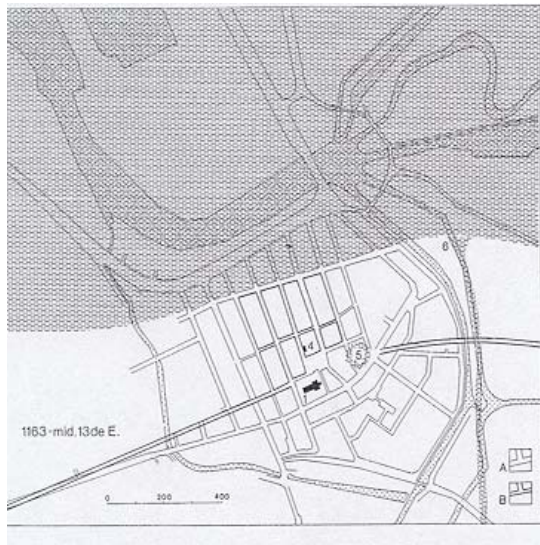

Bedijking rond Nieuwpoort, 2de helft 12de eeuw

Bedijking rond Nieuwpoort , 13de eeuw

Nieuwpoort, een gestichte stad

1163: stadsrechten

2de helft 13de eeuw: eerste stadsuitleg

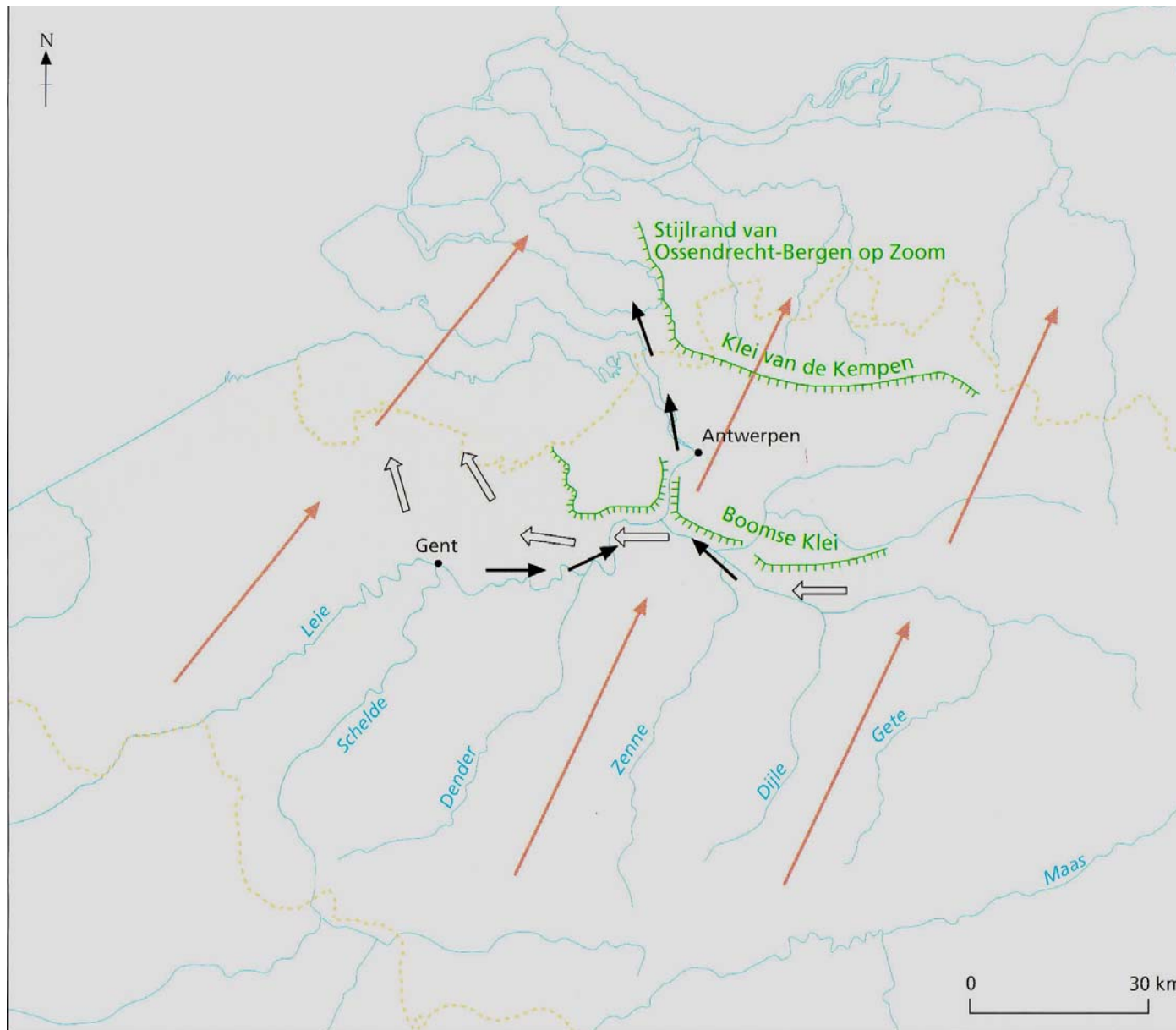
Ca.1300: parochie Sint-Laurentius

Ca.1400 : implosie en eerste stadsversterking

- **Verstoorde rust**

- Ontstaan Westerschelde (Honte) vanaf 13de eeuw
- - belangrijk landbouwgebied en centrum van veenwinning
- - stormen van 1014 en 1134
- - belangrijke menselijke factor (veenwinning, dijkenbouw)
- - eerste aanwijzingen van toenemend debiet reeds midden 13de eeuw
- - crisis late middeleeuwen

Stroomrichtingen:

→ Laat-Tertiair tot Midden-Pleistoceen

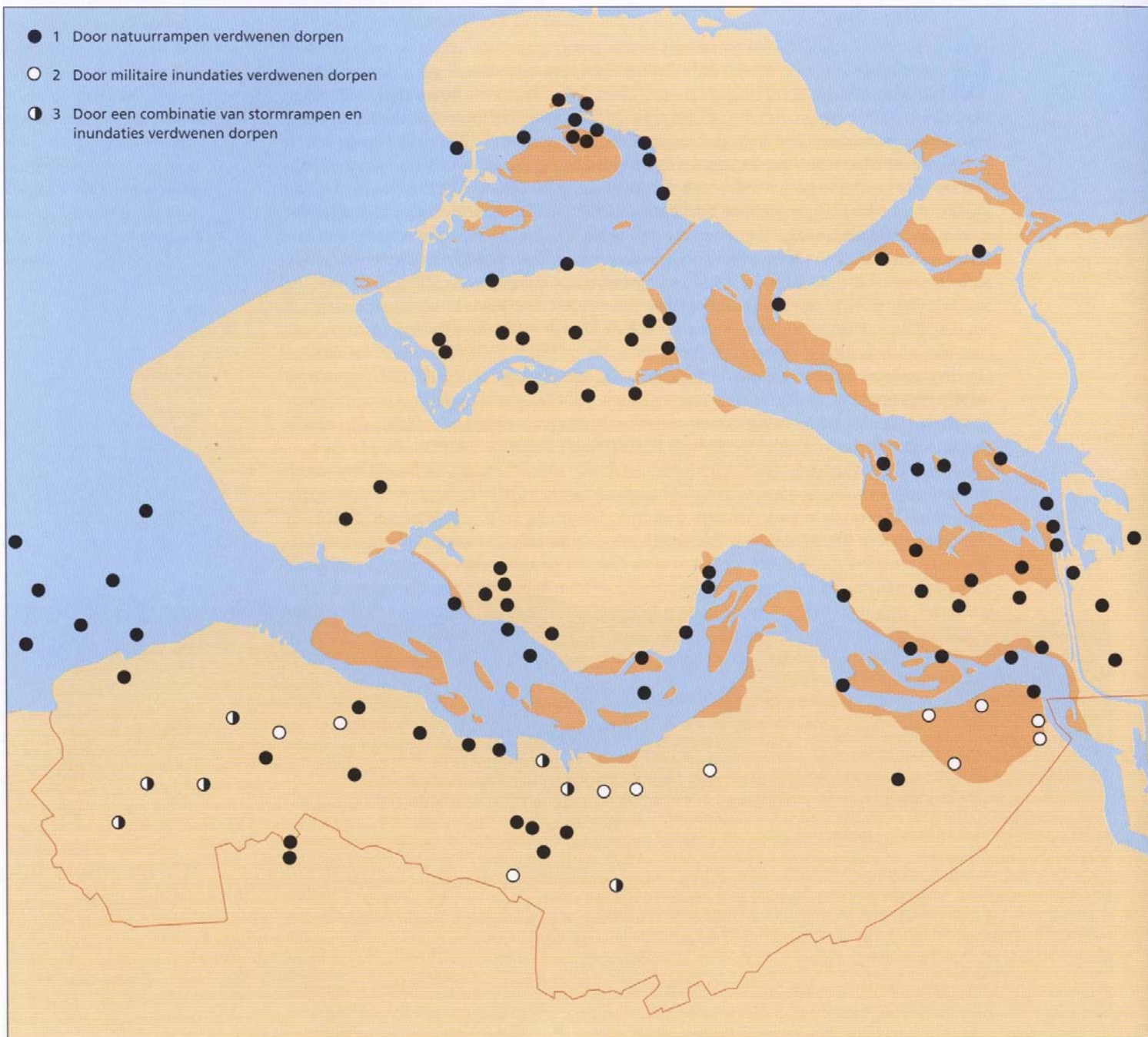
← Saalien tot einde Weichseliaan

→ vanaf einde Weichseliaan

□ Vlaamse Vallei

▬ Cuesta

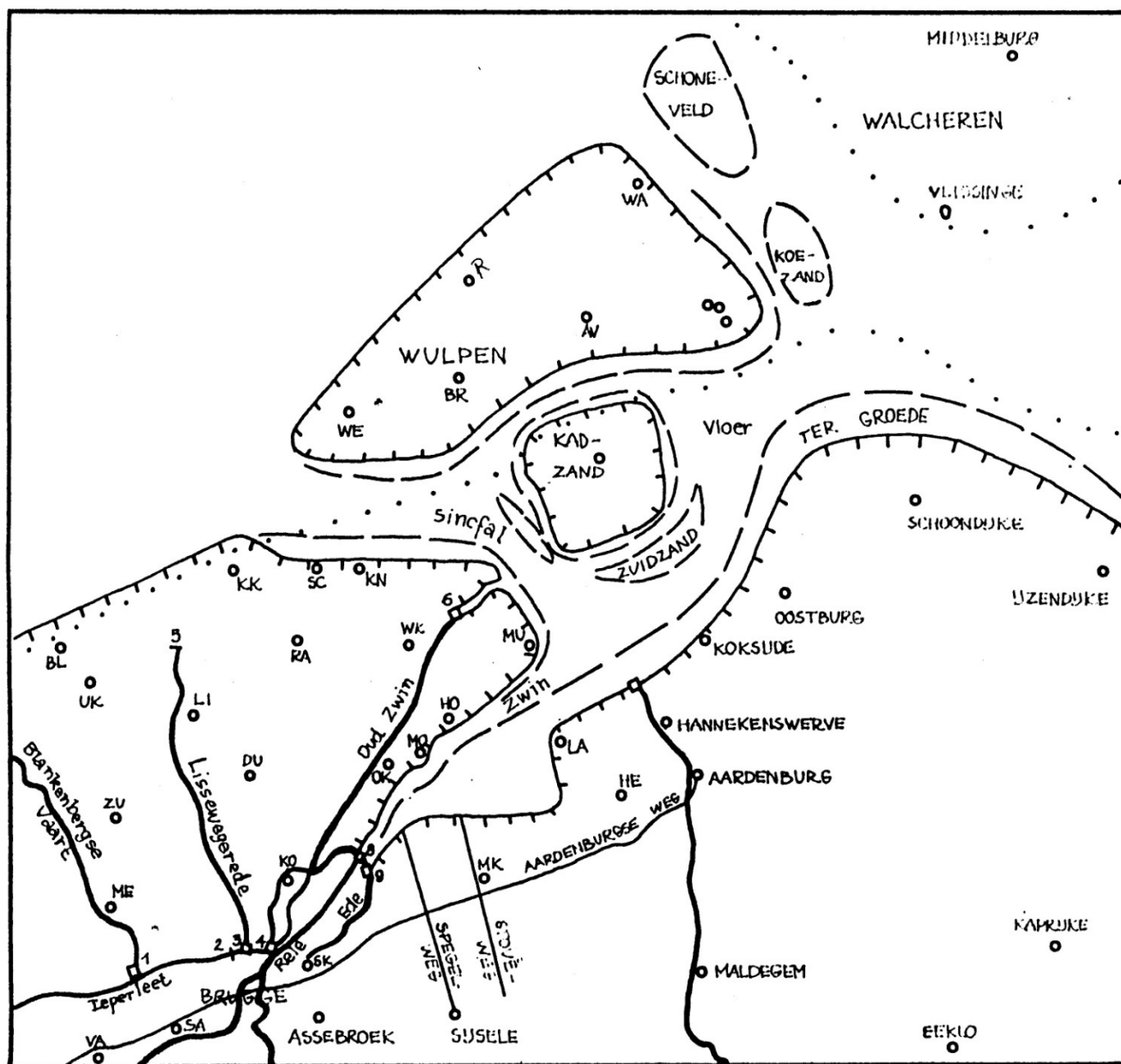
- 1 Door natuurrampen verdwenen dorpen
- 2 Door militaire inundaties verdwenen dorpen
- ◐ 3 Door een combinatie van stormrampen en inundaties verdwenen dorpen

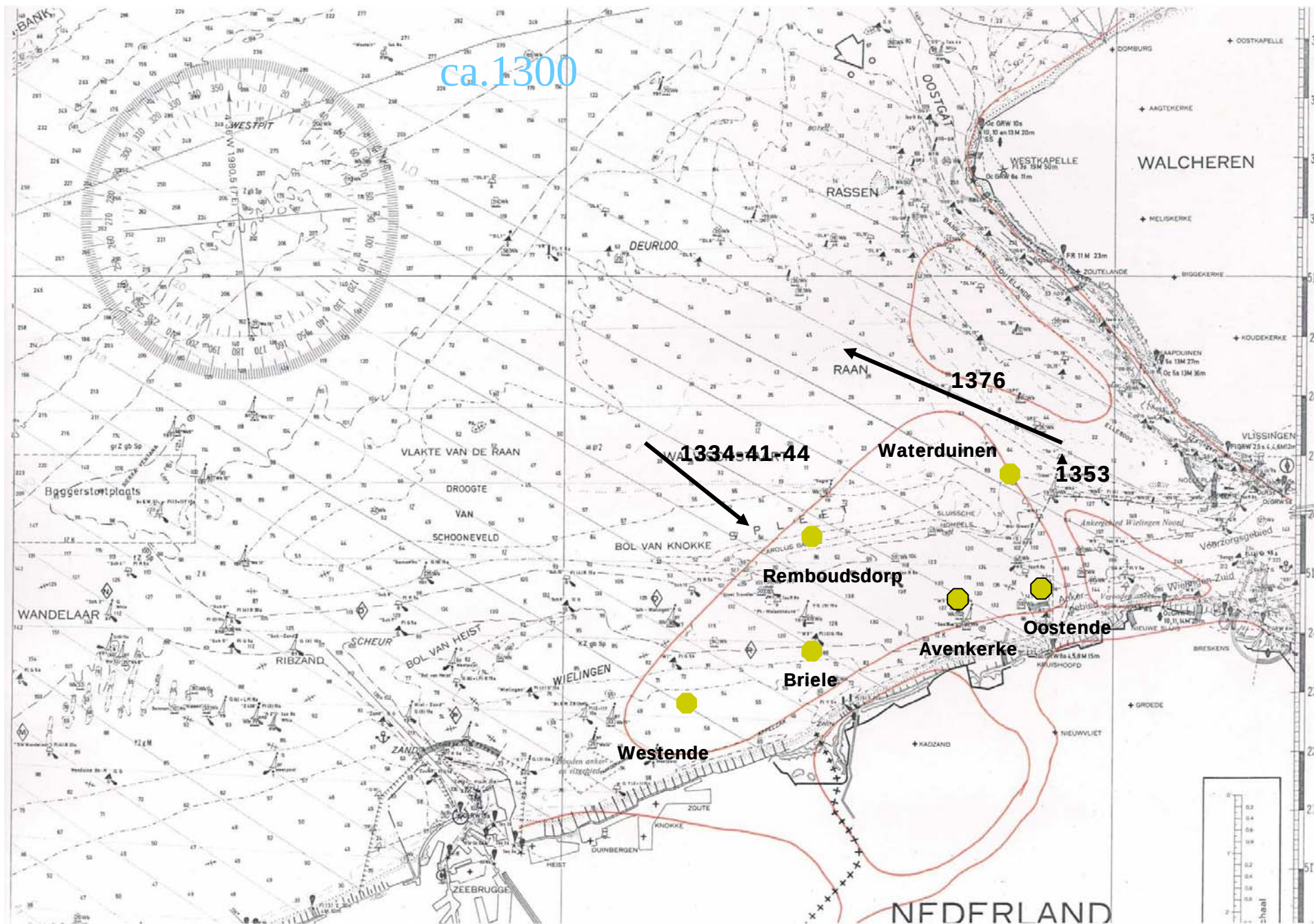

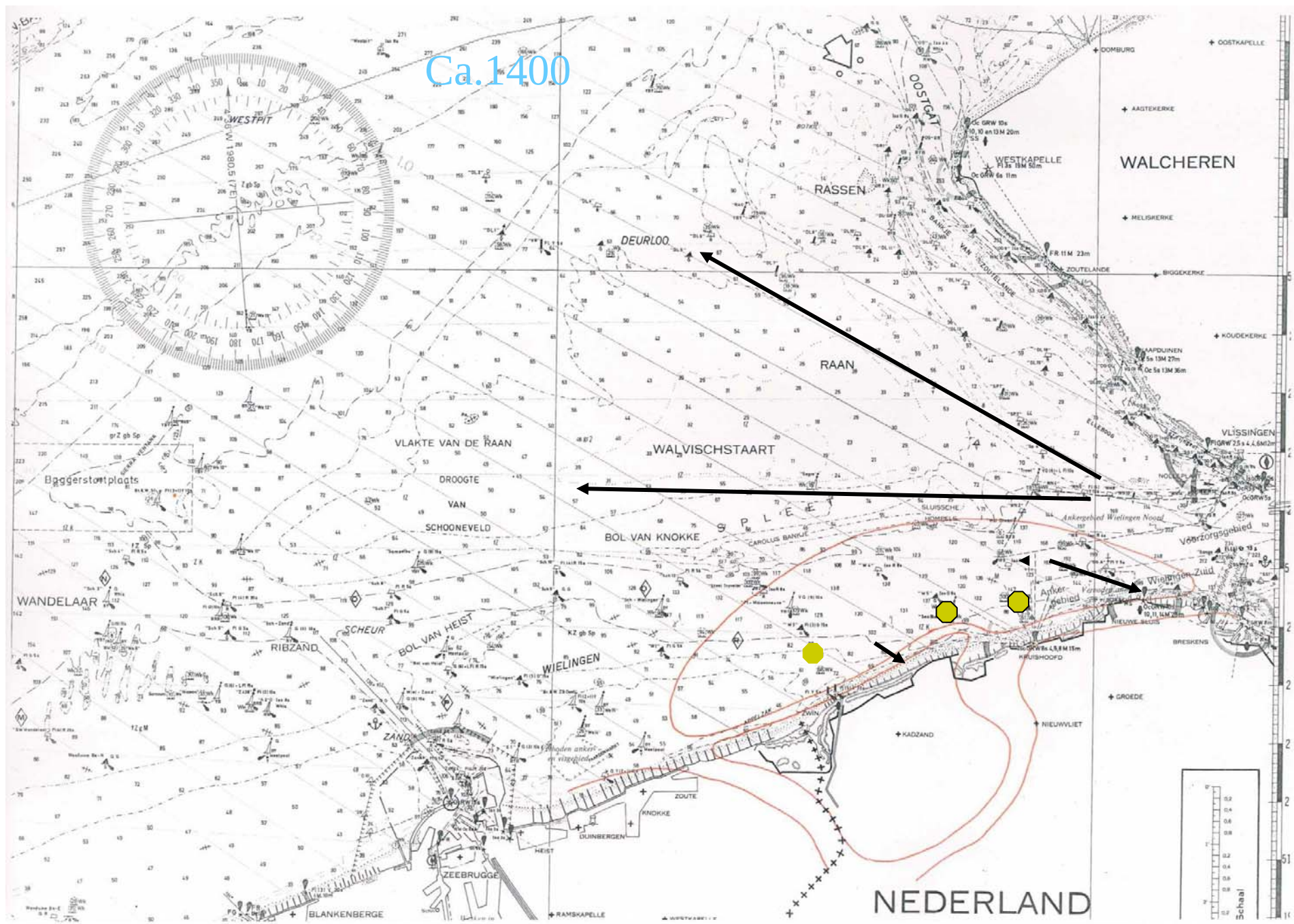

De eilanden voor de monding van de Westerschelde

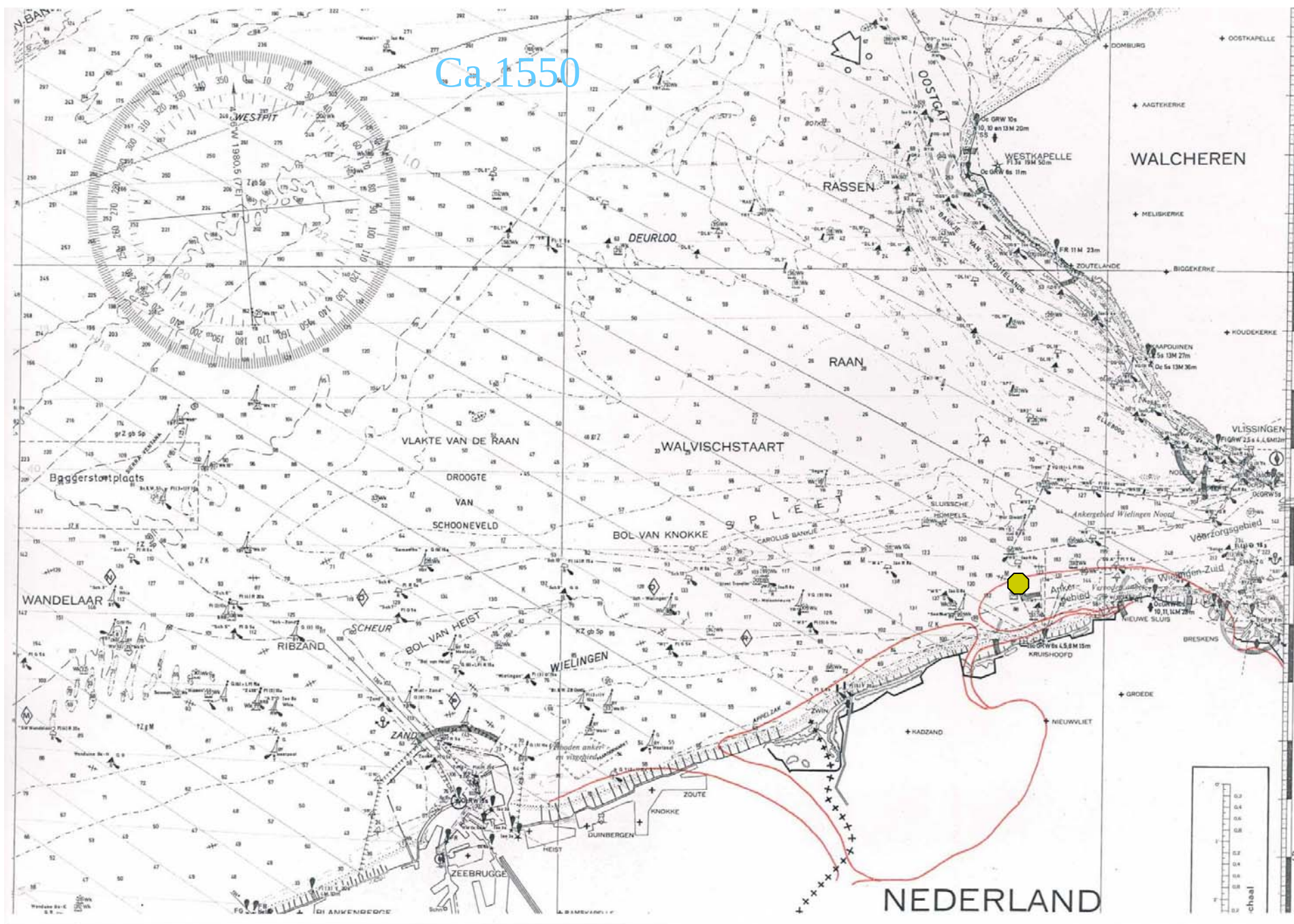
- Wulpen
 - - vermelding in Gudrum- en Kudrunsagen
 - - 1096: eerste vermelding
 - - 1213: vermelding 5 parochies
 - - oorkonde van 18 september 1290
 - - 1299: vermelding van de havenstad *Waterduinen*
 - - 1334: begin van de aftakeling
- Koezand: 1237
- Schoneveld of Schorrevelt: ca.1220

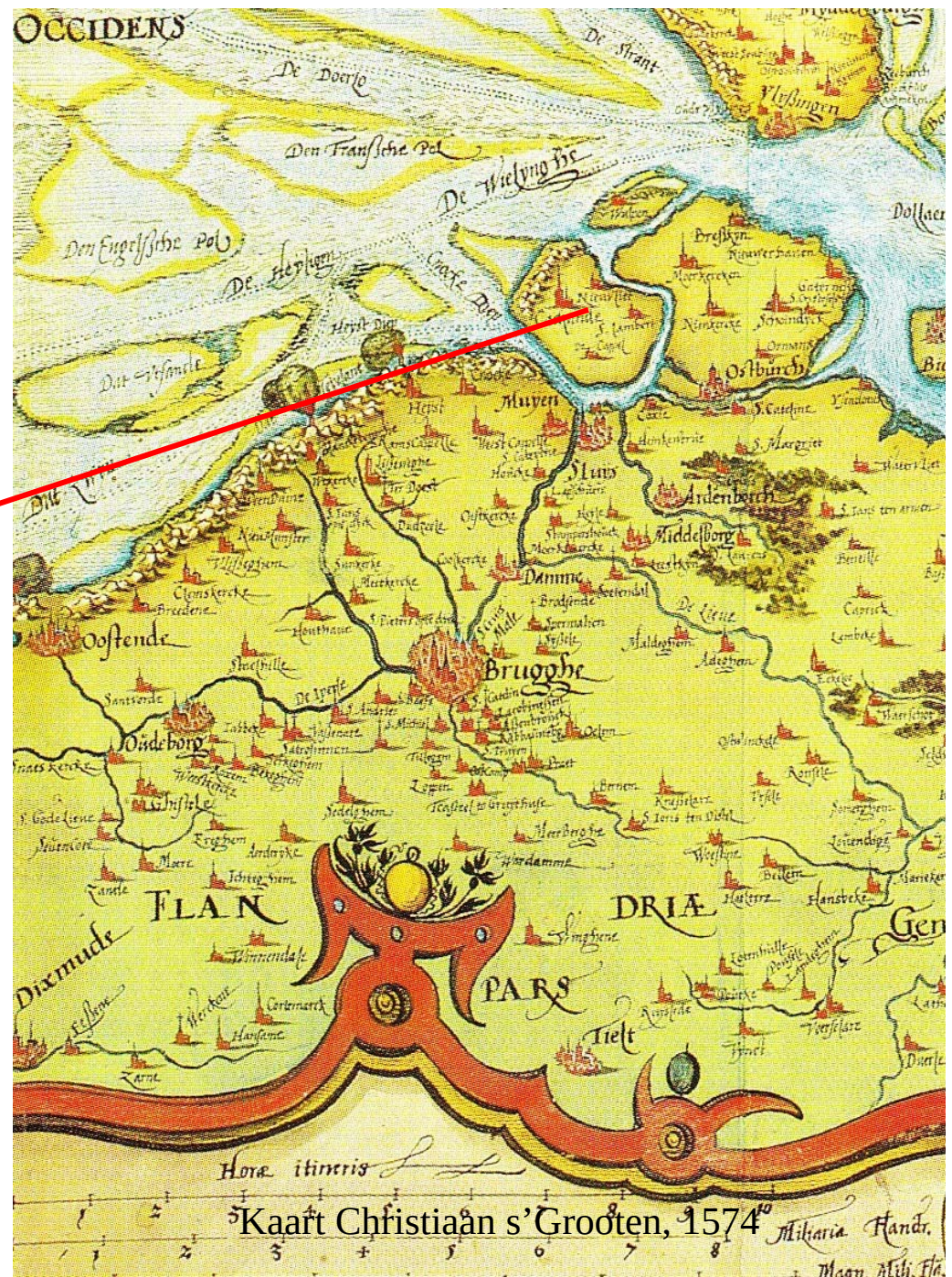
Ca. 1550

Kaart Brugse Vrije, Pieter Pourbus, 1571

Langzaam proces eerst in het mondingsgebied, later over de ganse Oostkust

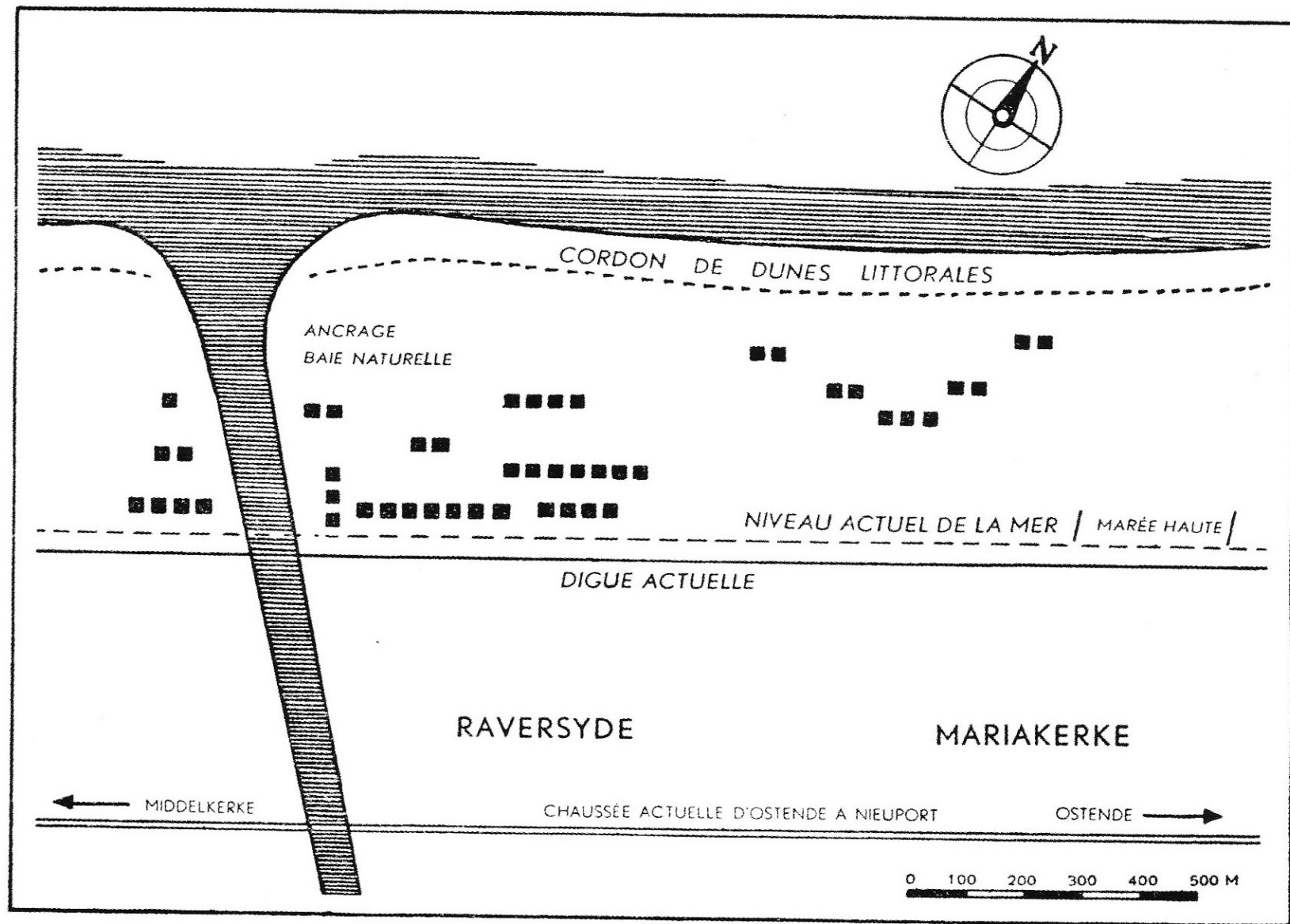
- Afkalven duinengordel o.m. door Sint-Vincentiusvloed 22 januari 1394
- 1399: nieuwe dijk Graafjansdijk

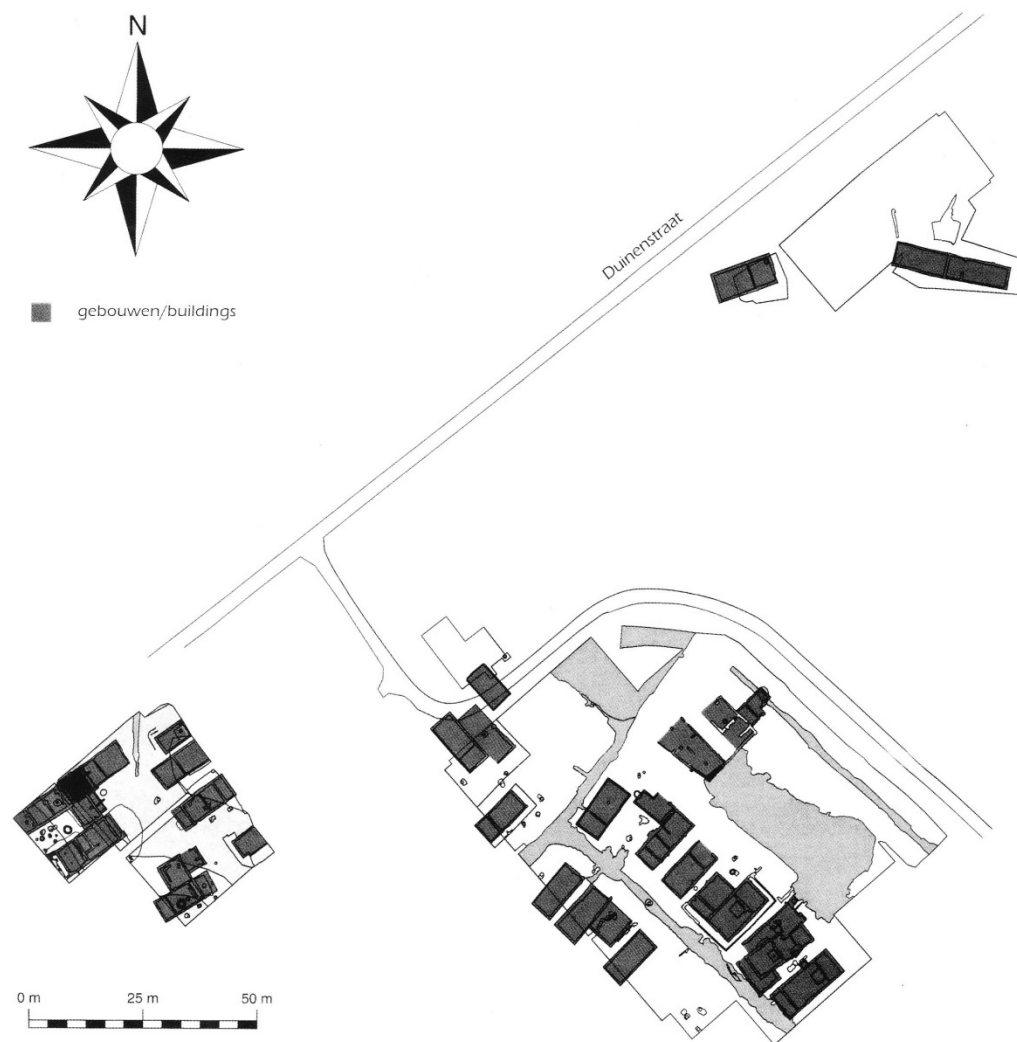

14de eeuwse huisplattegrond op het strand van Wamraversijde (Chocqueel, 1950)

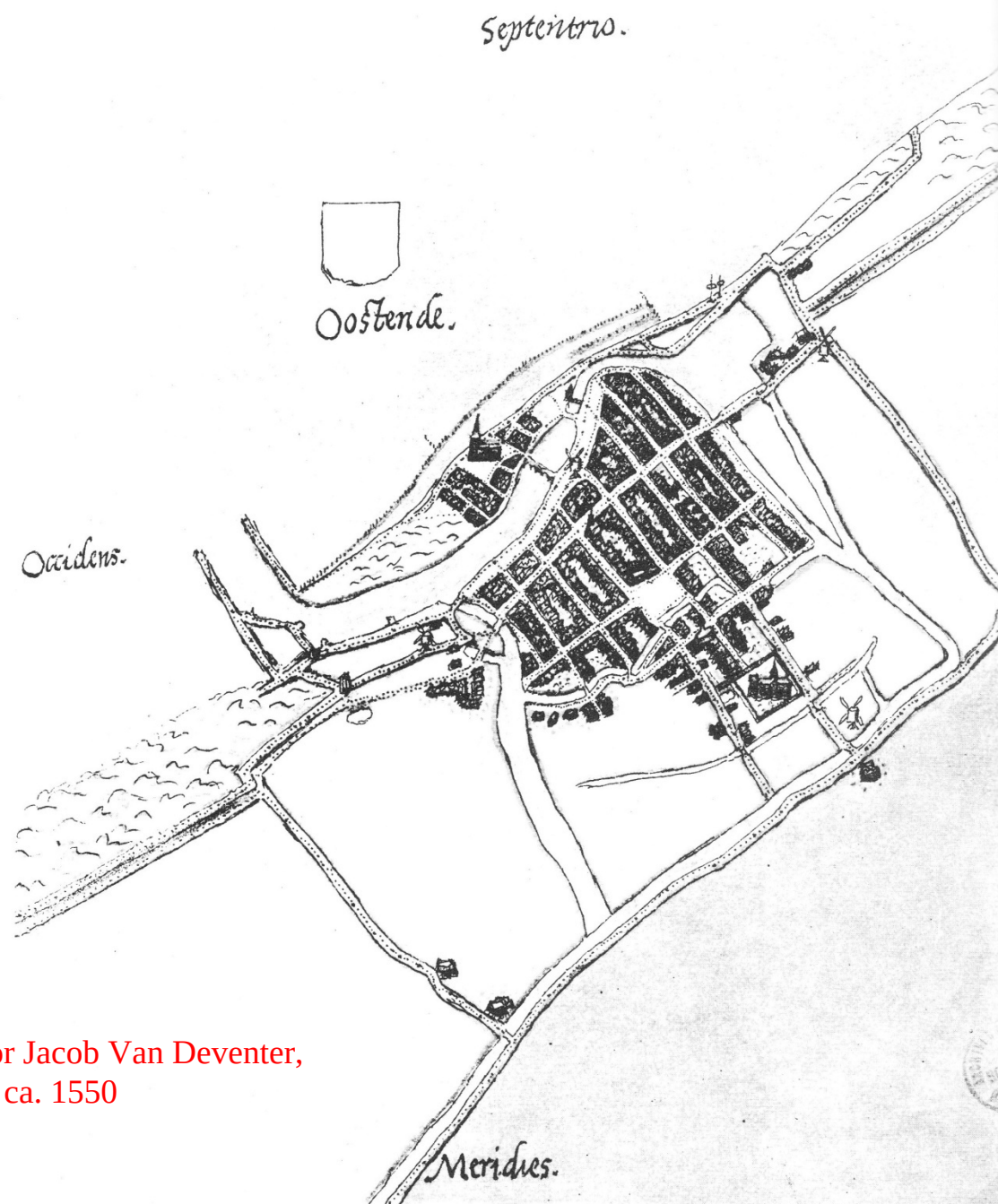

Veenwinningsputten op het strand van Walraversijde

10 *Simplified ground plan of a part of 15th century Walraversijde.*
 Vereenvoudigd grondplan van een deel van het 15de-eeuwse Walraversijde.

Oostende door Jacob Van Deventer,
ca. 1550

